Balio Sruogos laiškas Vandai Daugirdaitei, 1919 m. ruduo, Kaunas

Mažą mažutę tau dovaną dovanėlę dovanoti norėčiau.

Mažą mažutę tau dovaną dovanėlę dovanoti norėčiau.

Ilgas aš savo gyvenimo dienas maniau, kad visas mano gyvenimas yra tiktai vidunakčiui dovana, dovana vidunakčiui pakeleivinga. Ir dainavau aš tuomet vidunaktį, ir dieną liūdėdamas laukiau ateinant vidunaktį, kad atsiskyrus nuo pasaulio, atsiskyrus nuo žmonių[,] tik prie žemės motinos tyliai prisiglaudus paraudoti – atiduoti žemei ir vidunakčiui, ką iš jų pasiėmęs turėjau.

Vidunakčiui dovana pakeleivinga! Ir nebuvo manyje nė džiaugsmo, nė dainos, nė linksmybės, nė pavilgo. Tuomet gyvenimas mano buvo ištrėmimas ir merdėjimas. Ir dabar apsižvalgau aplinkui į pasaulį, ir palyginu senąjį begalinį skausmą ir dabarties susikaupimą. Ir jeigu dabar kartais begalinė gėla slegia sielą, dabar aš nebeieškau vidunakčio, dabar aš nenoriu kokiuo nors išvidiniu daiktu mažinti gėlą: man tuomet rodos, kad visas gyvenimas mūsų yra begalinis kalėjimas žiauriausias ir kad kiekvienas susikaupimas savęsp yra mažutėlis išsivadavimo atdūsis.

Ir todel aš ateidamas int sielą Tavo klausiu – ar esi? Ar esi kaip žydėjimas, kuris keliasi menkas iš požemio, išskečia svaiginamus žiedus ir jaunybės kvapu girdo apsistojusius ir pakilusius – ar esi?

Ar esi savo sieloje – kaip balandžio saulės šypsena – kuri pažvelgia ir sniego pusnis sudildo, ir veidą, ir krūtinę sudilgina, ir pirmažiedžius pražydina, ir jaunybę spinduliais nugirdo?

Ar esi – ar girdi mane?

Aš nežinau, ar sulauksiu pavasario, tik aš baisiai noriu dar kartą sulaukti. Dar kartą balandžio saulėj pasijuokti, dar nors kartą laisvai su gėlikėmis paalsuoti, dar nors kartą lauke, žalioj pievoj po auksines saulėtas purienas padainuoti.

Ir aš norėčiau – be galo – kad aš alsuodamas saule ir dainuodamas žiedų žydėjimą Tau padėčiau išsivaduoti iš žemės nelaisvės, kad galėčiau padėti tau pasikelti į mėlynas aukštybes, kad tu nenorėtum, kad tu daugiau nebegalėtum pasakyti – dabar gera – o toliau – kas? – Tuščia!

Būkie laiminga –

Vėlei ir vėlei

Tyliai kartoju –

Būkie laiminga…

Noriu be galo

Būti – gyventi[,]

Tave sapnuoti[,]

Tave dainuoti[,]

Baltų lelijų

Vainiką pinti –

Tai kam gi klaiku

Per visą naktį,

Tai kam gi dėmės

Švytuoja lange,

Šešėliai slanko…

Tave godoju,

Tave svajoju

Ir mano sielą

Padovanoju… [1]

– – – –

Nors ir labai labai laukiau – tačiau nesulaukiau tavęs šiandie. Norėjau pažvelgti vieną kartą akysna – giliai, kad tu sudrebėtum iki skausmui – norėjau tau mažytę dovanėlę dovanoti[.]

Nesulaukiau. O aš turbūt dar daug daug galvosiu.

Ar Tu atsiminsi mane šį vakarą – šią naktį?

Ar tu pabūsi su manimi šią naktį – bent valandėlę?

Tiek to… O aš Tavęs laukiau – be galo.

Nors aš dar daug laiko turiu.

Labanaktis[,] Sesule!

KOMENTARAI

[1] Balio Sruogos eilėraščio „[Būki laiminga]“, neįėjusio į poezijos rinkinius, ankstyvas variantas; vėliausią redakciją ir teksto istoriją žr. in: *BSR* 1, p. 265, 795.